

ZAVRŠENA GRADNJA DRUGE CIJEVI TUNELA UČKA

Novi infrastrukturni iskorak za Istru i Kvarner

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Sredinom rujna 2024. otvorena je druga cijev tunela Učka. Četiri godine trajali su radovi na tome važnom infrastrukturnom projektu koji Hrvatskoj donosi jedan od najmodernijih i najbolje opremljenih tunela

Tunel Učka, treći po duljini u Republici Hrvatskoj, nakon tunela Mala Kapela i Sveti Rok, od iznimne je važnosti ne samo za stanovništvo Istre i Kvarnera, nego i za mnogobrojne turiste. Gotovo trećina cjelokupnoga turističkog prometa u Hrvatskoj teče po Istarskome ipsilonu, na kojemu tunel Učka ima središnju ulogu. Kroz njega svakoga dana prometuje približno 14.000 vozila, a tijekom ljetnih mjeseci taj broj poraste na 18.000. Nakon četiri godine intenzivnih radova, druga cijev tunela svečano je otvorena za promet 13. rujna 2024. u prisutnosti državnih i lokalnih dužnosnika te više od tisuću uzvanika. Izgradnjom druge cijevi tog tunela znatno će se poboljšati protočnost

prometa i povećati razina sigurnosti unutar tunela.

Projekt izgradnje druge cijevi tunela Učka trenutačno je jedna od najvećih infrastrukturnih cestovnih investicija u Hrvatskoj, a vrijednost faze 2B2-1 Vranja – Učka iznosi približno 200 milijuna eura. Glavni projekt izradio je *Institut IGH d.d.*, nadzor nad radovima povjeren je tvrtki *Učka konzalting d.o.o.*, a hrvatska podružnica tvrtke *Bouygues TP* izabrana je za glavnog izvođača radova.

Dana 17. prosinca 2020. svečano je obilježen početak projekta izgradnje 5,63 km duge druge cijevi tunela, a prva miniranja tunela započela su početkom lipnja 2021. Tijekom izgradnje primjenjivane su

najmodernije tehnike, uključujući tekuće eksplozive, pokretne trake za odvoz materijala i suvremene sustave probijanja i iskopa materijala. Ti tehnološki napredni pristupi omogućili su brzo i učinkovito izvođenje radova unatoč brojnim izazovima kao što su složena geološka situacija i zahtjevi za minimalnim utjecajem na postojeći promet. O svim tim projektnim aktivnostima detaljno smo pisali u članku "Projekt izgradnje druge cijevi tunela Učka", koji je objavljen u *Građevinaru* 10/2023. Upravo su miniranja bila najsloženiji proces u tome složenom građevinskom poduhvatu, jer je za tunelsku cijev duljine 5,63 kilometra bilo potrebno oko dvije tisuće miniranja. U prosjeku se na dan probijalo od pet do deset metara sa svake strane tunela, ukupno do 26 metara na dan, dok se iz tunela odvozilo do 1600 kubnih metara materijala na dan. Za gradnju tunelske cijevi bilo je potrebno više od tisuću tona tekućeg eksploziva i tri tisuće tona čelika. Udaljenost između postojeće i nove cijevi tunela Učka u najvećemu dijelu iznosi 50 metara osno, na istarskoj strani povećava se s 50 na 100 m, a na kvarnerskoj strani smanjuje s 50 na 25 metara. Na ulaznome portalu s istarske strane izgrađena je portalna građevina u duljini od 25 metara, a na izlaznome portalu na kvarnerskoj strani duljina portalne građevine je 12 metara. Projektirano ograničenje brzine u tunelu iznosi 100 km/h. U izgradnju druge tunelske cijevi bila je uključena i hrvatska građevinska operativna, od petstotinjak radnika uglavnom su svi bili Hrvati, i doista je riječ o velikome i složenome građevinskom poduhvatu koji ima pozitivne učinke na BDP, rast gospodarstva te na sigurnost prometa. Svi su radovi završeni u roku i bez dodatnih troškova unatoč problemima povezanim s inflacijom, manjkom radnika i velikim brojem pukotina i jama u novoj cijevi.

Pogled na zapadni portal tunela Učka

Zajednička fotografija inženjerskog tima snimljena na dan proboja tunela

Svečanome otvorenju druge cijevi tunela Učka prisustvovali su predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković i drugi članovi Vlade te župani Istarske i Primorsko-goranske županije. U ime Primorsko-goranske županije svečanosti je prisustvovala zamjenica župana Marina Medarić, dok je u ime Grada Rijeke svečanosti nazočio riječki gradonačelnik Marko Filipović. Program je započeo himnom koju je izvela Radojka Šverko, a nastavljen je preletom *Krila Oluje*. Iz tunela su prvo izišli radnici koji su ga gradili, a zatim i mehanizacija koja se koristila za probijanje tunela. Nakon njih iz tunela su, plešući na platformi jednog od kamiona, izišli članovi *Plesnog centra Tala*, a zatim su sve uzvanike zvonjavom pozdravili *Halubajski zvončari*. Oleg Butković, potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture,

Radnici snimljeni tijekom svečanosti otvorenja druge cijevi tunela Učka

Pogled na gradilište iz zračne perspektive

čestitao je svim sudionicima na uspješno dovršenome projektu te se osvrnuo i na dovršetak preostalog dijela autocestovne mreže u Hrvatskoj. Najavio je da će do kraja 2024. biti otvorena dionica autoceste A11 od Lekenika do Siska, a nakon integracije Baranje u mrežu autocesta, od proljeća 2025., Hrvatska će imati u cijelosti izgrađen koridor V.c kroz svoj teritorij. Nakon toga slijedi izgradnja preostalih dionica na Jadransko-jonskome koridoru.

Počinje obnova prve cijevi tunela Učka

Tijekom iduće godine planira se obnova i stare (prve) cijevi tunela Učka, koja bi do sljedeće ljetne sezone trebala izgledati kao nova cijev. Nova i stara tunelska cijev bit će u prometu do kraja rujna 2024., kada se stara tunelska cijev, izgrađena još 1981., zatvara zbog obnove i završnih radova na trima prolazima za vozila između dviju cijevi. Stara tunelska cijev mora se prilagoditi svim današnjim sigurnosnim propisima i direktivama Europske unije. Obnovit će se i kolnička konstrukcija te sanirati problematične točke u tunelu, a radovi bi trebali trajati oko pola godine. Paralelno s radovima na drugoj cijevi tunela Učka započeli su radovi na dionici autoceste dugoj 10,3 kilometra od Učke prema Matuljima, uključujući radove na mostu Mirna i vijaduktu Limska draga. Planirani završetak radova je u listopadu 2026., nakon čega će se Istarski ipsilon u Matuljima spojiti na mrežu autoceste pod upravljanjem *Hrvatskih autocesta* te u cijevi

biti uključen u ostatak autocestovne infrastrukture u Hrvatskoj. Istarski ipsilon bit će završen kao autocesta punog profila, s četiri traka i tunelom Učka s dvjema cijevima, čime će Istra napokon biti povezana sa Zagrebom u punome profilu autoceste, što će omogućiti da vožnja od Pule do Zagreba traje dva i pol sata. Prema najavama nadležnih, ne bi trebalo doći do promjene cijene cestarine.

Implementacija novog sustava naplate cestarine

Spomenimo na kraju i to da je u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture potpisan Ugovor o implementaciji novog sustava naplate cestarine. Ugovor su potpisale *Hrvatske autoceste* sa zajedničkom ponuditelja koju čine slovačka tvrtka *SkyToll* i češki *TollNet*. Vrijednost ugovora

iznosi 79.913.480,52 eura bez PDV-a, a sredstva su osigurana u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Novi sustav naplate cestarina bit će uveden na svim autocestama u Republici Hrvatskoj, a kojima upravljaju *Hrvatske autoceste* (HAC), *Bina Istra* i *Autocesta Zagreb-Macelj*, uz rok završetka radova od 24 mjeseca od sklapanja ugovora.

Novi sustav naplate cestarina omogućit će beskontaktnu naplatu cestarina za osobna i teretna vozila, uz plaćanja cestarine prema prijedenoj udaljenosti. Naplata cestarina provodit će se elektroničkim putem, bez ograničenja u prometu, odnosno potrebe za zaustavljanjem vozila na početku ili na kraju naplatne dionice. Sustav će primjenjivati dvije postojeće i u svijetu provjerene tehnologije – ALPR tehnologiju, koja je usmjerena na naplatu cestarine povremenim korisnicima lakih vozila te prepoznaje registarske pločice vozila i nadzire plaćanje cestarine svih vozila, i DSRC tehnologiju, kojom će se cestarina naplaćivati korisnicima ENC uređaja. Sustav će biti kompatibilan s EETS-om (Europskim elektroničkim sustavom naplate cestarine) te nudi mogućnosti za daljnji fleksibilan razvoj. Vozači osobnih vozila moći će nastaviti koristiti svoje dosadašnje elektronički uređaje u vozilima, jer će oni nastaviti raditi i u novome sustavu.

Izvori:

<https://mmpi.gov.hr/>
<https://bina-istra.com/>

Implementira se novi sustav naplate cestarine na autocestama (Foto: Hrvoje Jelavic/PIXSELL)